

REFERENCES

"Budivnytstvo-ipoteka-investytsii: osnovni vlastyosti ta tsyfry" [Construction-Mortgage-Investment: Basic Properties and Figures]. <https://fima.org.ua/budivnyctvo-ipoteka-investytsiyi-osnovni-vlastyosti-ta-ctyfry/>
Diachenko, A. V. "Teoretychni pidkhydy do formuvannya systemy finansuvannya zhytloвого budivnytstva" [Theoretical Approaches to the Formation of the System of Financing Housing Construction]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*. 2017. http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_26/2/19.pdf
[Legal Act of Ukraine] (2003). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
Matseliukh, N. P., and Korzh, M. A. "Investuvannya v zhytlovu nerukhomist: tendentsii, mekhanizmy, instytut-siini mozhlyvosti" [Investment in Residential Real Estate: Trends, Mechanisms, Institutional Opportunities]. *Internauka. Seriya: «Ekonomichni nauky»*, no. 5 (2021). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-5-7289>
"Sustainability Report 2G2G. Based on GRI Standards". <https://www.ubs.com/global/en/ubs-society/our-documents.html>

Sokovets, T. V. "Lizynh zhytlovoi nerukhomosti yak perspektyvnyi finansovy instrument zabezpechennia naselennia dostupnym zhytloom" [Leasing of Residential Real Estate as a Promising Financial Tool to Provide the Population with Affordable Housing]. *Visnyk Dnipropetrovskoi derzhavnoi finansovoi akademii. Seriya «Ekonomichni nauky»*, iss. 1 (2012): 15-20. <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/1434>
Yurkevych, O. M. "Osoblyvosti ipotechnoho zhytloвого finansuvannya v Ukraini na suchasnomu etapi" [Current Features of Mortgage Lending in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo*, iss. 3 (2016): 497–503. https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/85.pdf
"Zakhyst prav investoriv zhytloвого budivnytstva v krainakh YeS: Informatsiina dovidka, pidhotovlena Yevropeiskym informatsiino-doslidnytskym tsentrom na zapyt Komitetu Verkhovnoi Rady Ukrainy" [Protection of the Rights of Housing Investors in the EU Countries: Information Reference Prepared by the European Information and Research Center at the Request of the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine]. <http://euinfo-center.rada.gov.ua/uploads/documents/29221.pdf>

УДК 336.027

JEL: G32; Q14

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-365-372>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПЕРЕРОБНОЇ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ГАЛУЗІ

©2022 ПАСІЧНИК Ю. В., ЛОМАКО Є. П., СТРИХОВСЬКИЙ Д. М.

УДК 336.027

JEL: G32; Q14

Пасічник Ю. В., Ломако Є. П., Стріховський Д. М. Методологічні положення фінансового регулювання розвитку переробної плодоовочевої галузі

Метою статті є виявлення особливостей функціонування переробної плодоовочевої галузі в епоху постмодерну та формування методологічних положень щодо її подальшого розвитку. Для формування цих положень використано наукові підходи, які включають: обґрунтування теоретичного базису методологічних положень; аналіз промислового виробництва протягом 2003–2020 рр., а також експорту та імпорту переробленої плодоовочевої продукції; оцінювання потенційних можливостей щодо зазначеної продукції; розробка структурної схеми зазначених положень. Згідно з аналізом загальних обсягів виробництва переробленої плодоовочевої продукції та динаміки експортно-імпортних операцій цієї продукції за 2019–2020 рр. виявлено суттєві диспропорції та зазначено, що їх динаміка є нестійкою, зі значними коливаннями, що підтверджує загальні тенденції функціонування переробної плодоовочевої промисловості. Особливо несприятливі тенденції виявляються у збільшенні імпорту окремих овочів консервованих, соків, плодів, ягід, варення, мармеладу. Акцентовано увагу на тому, що не вдається втримати позитивну тенденцію щодо перманентного збільшення експортних поставок томатів консервованих без оцту та соків плодів, ягід. Суттєвим результатом дослідження є розробка структурної схеми методологічних положень фінансового регулювання розвитку переробної плодоовочевої галузі з відповідним урахуванням виявлених характеристик епохи постмодерну; потенційних можливостей виробників сільськогосподарської продукції та переробних підприємств; координації зусиль профільного міністерства, територіальних громад та інших організацій. За результатами дослідження зроблено висновок про доцільність збільшення фінансування із Державного бюджету України зазначеної галузі та продовження наукових пошуків щодо формування методологічних положень і розробки рекомендацій щодо схем фінансування цієї галузі.

Ключові слова: державне фінансування, методологічне забезпечення, плодоовочева переробна промисловість.

Рис.: 1. **Табл.:** 4. **Бібл.:** 17.

Пасічник Юрій Васильович – доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН України (вул. Героїв Оборони, 10, Київ, 03680, Україна)

E-mail: y.v.pasich@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9742-1378>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1462449/yurii-pasichnyk/>

Ломако Євгенія Павлівна – кандидат економічних наук, викладач кафедри фінансів, Черкаський державний технологічний університет (бул. Шевченка, 460, Черкаси, 18006, Україна)

E-mail: ye.pozhar@chdtu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8068-7516>

Стріховський Дмитро Миколайович – науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН України (вул. Героїв Оборони, 10, Київ, 03680, Україна)

E-mail: dstrikhovskiy@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4181-8573>

UDC 336.027

JEL: G32; Q14

Pasichnyk Yu. V., Lomako E. P., Strikhovskiy D. M. The Methodological Provisions of Financial Regulation of the Development of the Processing Fruit and Vegetable Industry

The article is aimed at identifying the peculiarities of the functioning of the processing fruit and vegetable industry in the postmodern era and the formation of methodological provisions for its further development. To form these provisions, scientific approaches are used, which include: substantiation of the theoretical basis of methodological provisions; analysis of industrial production during 2003-2020, as well as exports and imports of processed fruit and vegetable products; assessment of potential opportunities for these products; development of a structural scheme of these provisions. According to the analysis of the total production volumes of processed fruit and vegetable products and the dynamics of export-import operations of these products for 2019-2020 significant disparities are identified and it is indicated that their dynamics are unstable, with significant fluctuations, which confirms the general trends in the functioning of the processing fruit and vegetable industry. Particularly unfavorable tendencies are manifested in the increase in imports of individual canned vegetables, juices, fruits, berries, jam, marmalade. Attention is focused on the fact that it is not possible to maintain a positive tendency towards a permanent increase in export supplies of canned tomatoes without vinegar and juices of fruits and berries. A significant result of the research is the development of a structural scheme of methodological provisions of the financial regulation of the development of the processing fruit and vegetable industry, taking into account the identified characteristics of the postmodern era; potential opportunities for producers of agricultural products and processing enterprises; coordination of efforts of the relevant ministry, territorial communities and other organizations. According to the results of the research, it is concluded that it is advisable to increase funding from the State Budget of Ukraine of this industry sector and continue scientific researches for the formation of methodological provisions and the development of recommendations for financing schemes in favor of this industry.

Keywords: governmental financing, methodological support, fruit and vegetable processing industry.

Fig.: 1. **Tabl.:** 4. **Bibl.:** 17.

Pasichnyk Yuri V. – D. Sc. (Economics), Professor, Chief Research Scientist of the Department of Financial-Credit and Tax Policy, National Scientific Center «Institute of Agrarian Economics» of NAAS of Ukraine (10 Heroiv Oborony Str., Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: y.v.pasich@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9742-1378>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1462449/yurii-pasichnyk/>

Lomako Evgeniya P. – PhD (Economics), Lecturer of the Department of Finance, Cherkasy State Technological University (460 Shevchenka Blvd., Cherkasy, 18006, Ukraine)

E-mail: ye.pozhar@chdtu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8068-7516>

Strikhovskiy Dmytro M. – Research Associate of the Department of Financial-Credit and Tax Policy, National Scientific Center «Institute of Agrarian Economics» of NAAS of Ukraine (10 Heroiv Oborony Str., Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: dstrikhovskiy@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4181-8573>

У теперішніх світових реаліях проблемі продовольчої безпеки в усіх країнах світу приділяють особливу увагу, зважаючи на пріоритетність існування самого індивіда. Передусім, урядові структури намагаються забезпечити населення країни достатніми обсягами продовольства власного виробництва.

В поточних умовах України, незважаючи на потенційно сприятливі можливості вирощування та переробки сільськогосподарської продукції, перманентно виникають вагомі проблеми щодо забезпечення населення окремими видами харчової продукції, зокрема їх дефіциту, неритмічність постачання, значне зростання цін порівняно із попередніми періодами тощо.

Не намагаючись висвітлити всі наявні вітчизняні проблеми продовольчого змісту, сфокусуємо їх лише у сегменті переробки плодоовочевої, а також ягідної сировини. У цьому контексті переробка зазначеної сільськогосподарської сировини є важливим напрямом функціонування агропромислового

комплексу України згідно з такими аргументами: дає змогу забезпечення відповідними видами харчової продукції в часові періоди, коли сезон збору завершено; необхідність вживання традиційних продуктів, включно з вареннями, джемами, повидлами, соками та продуктами на їх основі, томатної пасти та її супутніх продуктів тощо.

Водночас, зважаючи на низку суб'єктивних та інших причин, забезпечення продуктами переробки плодоовочевої сировини має пені проблеми, що зазначено в напрямі 9 «Агропромисловий сектор та харчова промисловість» Національної економічної стратегії на період до 2030 року: «Для України характерним є збут сировинної продукції рослинництва та тваринництва на світовий ринок, водночас ланка переробки займає найнижчу частку в агропромисловому секторі, ... недостатня кількість завершених циклів переробки» [1, с. 128]. З урахуванням виявлених наявних проблем у цій Стратегії передбачено: «... стимулювання об'єднання малих та середніх виробників сільськогосподарської продукції, у тому числі

фермерських господарств, у сільськогосподарські кооперативи з метою нарощування потужностей виробництва та переробки власно вирощеної продукції за рахунок часткового відшкодування витрат на обладнання переробки; ... збільшення частки переробленої продукції в агропромисловому секторі до 50 відсотків [1, с. 110, 128, 133].

Для формування методологічних положень, використовуємо такі підходи:

- ✦ обґрунтування теоретичного базису методологічних положень;
- ✦ аналіз виробництва за 2003–2020 рр. та експорту-імпорту переробленої плодоовочевої продукції протягом 2019–2021 рр.;
- ✦ оцінка потенційних можливостей щодо зазначеної продукції;
- ✦ розробка структурної схеми зазначених методологічних положень.

Теоретичний базис обґрунтуємо із урахуванням характеристик сучасних особливостей епохи Постмодерну, використанням відповідних теоретичних конструкцій і праць науковців. Оскільки тепер світ функціонує в епоху Постмодерну, зрозуміти та обґрунтувати певні методологічні положення функціонування переробної плодоовочевої галузі можливо лише з урахуванням його суспільних характеристик. У контексті цього дослідження обмежимося лише характеристиками економічного змісту.

В. П. Петренко узагальнив окремі характеристики економічної системи України: «... сучасному стану інституціональної системи України є притаманним інституціональний вакуум та інституціональний хаос, в результаті чого замість інститутів ринкового типу сформовано квазіринок, замість конкуренції – монополія ті корупція, замість державного управління нового типу – патрон-клієнтелізм» [2, с. 90].

Ю. К. Зайцев конкретизував ці характеристики в інституціональному аспекті: «Найпотужніша технологічна революція в історії людства та сучасного суспільства, створюючи передумови задоволення усієї сукупності нагальних потреб суб'єктів економічного та соціального життя на планеті, водночас формує принципово нові можливості та інструменти впливу на процеси управління самим життям цих «людських істот», їхньою психікою, бажаннями, емоціями тощо, і це є надзвичайно актуальним викликом і загрозою для існування як окремої людини, так і цілого суспільства в інституціональному полі ціннісних орієнтирів нашої цивілізації» [3, с. 43].

Про проблеми щодо владних структур наприкінці другого десятиліття XXI ст. Ю. Н. Харарі зауважив: «Сьогодні людство стикається з гострою кризою не тільки через коронавірус, а й через відсутність довіри між людьми. Щоб перемогти епідемію, люди повинні довіряти науковим експертам, громадяни повинні довіряти державним органам, а країни повин-

ні довіряти один одному. В результаті ми зараз стикаємося з цією кризою, позбавлені світових лідерів, які можуть надихати, організовувати та фінансувати скоординовані глобальні заходи у відповідь» [4].

Ю. М. Осіпов, характеризуючи фінансову складову Постмодерну, зазначає: «...у глобальній фінансовій системі всі засоби виправдані... Це вже не економіка, а фінансова економіка (фінансономіка)» [5, с. 56–57].

Урахування цих характеристик є необхідною умовою отримання об'єктивних результатів дослідження. Щодо теоретичних конструкцій, то однією із основних є економічна теорія регулювання, яка обґрунтовано була викладена Дж. Стіглером у 1971 р. у однойменній статті [6]. Також окремі аспекти цієї теорії, де обумовлювалась роль держави в антимонопольних процесах, висвітлено у фундаментальній праці В. К. Віскузі та ін. [7]. Незважаючи на те, що ці теорії було оприлюднено в попередню епоху – Модерну, її окремі положення є актуальними і тепер. В умовах Постмодерну окремі положення регулятивної теорії сформовано в межах теоретичних течій та відповідних теорій і концепцій, зокрема економіки пропозиції (А. Лаффер, Р. Манделла); нової класичної макроекономіки (Дж. Мут, Р. Лукас, Н. Уоллес); постмодерністської риторичної концепції (метод Д. Макклоскі); методології посткейнсіанства (С. Вайнтрауб, П. Девідсон, Х. Мінські) а також нового кейнсіанства (Дж. Стігліц, Дж. Акерлоф, П. Кругман); біхевіористичної економіки (Г. Беккер, Г. Саймон, Д. Канеман, Р. Талер); еволюційної економіки (С. Вінтер, Р. Нельсон). У працях зазначених зарубіжних учених викладено їх погляди на сучасні економічні процеси, зокрема регулятивного змісту. Щодо регулятивних процесів економічного змісту в агропромисловому комплексі України, то останнім часом вийшли друком праці фундаментального змісту, зокрема Я. М. Гадзало та ін. [8], А. О. Потравки [9]. Також є розлогою тематика висвітлення зазначених проблем у періодичній пресі [10]. Саме ці характеристики є основою теоретичного базису.

Водночас, беручи до уваги окремі структурні зрушення в агропромисловому комплексі, зокрема в переробній плодоовочевій галузі, виникає необхідність реалізації її потенціалу. Тому для формування методологічних положень проаналізуємо виробництво переробленої плодоовочевої продукції (табл. 1).

Аналізуючи ці обсяги, зауважимо таке:

- ✦ Наведені дані є неповними, скільки згідно зі ст. 1 Закону України «Про державну статистику» суб'єкти господарювання можуть не подавати дані щодо обсягів виробництва зазначеної продукції відповідно до конфіденційності, беручи до уваги, що ця продукція не є обов'язковою для оприлюднення. Вказана

Загальні обсяги виробництва переробленої плодоовочевої продукції за 2003–2020 рр. (тис. т)

Вид продукції	Рік						
	2003	2005	2010	2015	2018	2019	2020
Соки фруктові та овочеві	400	672	309				
Сік томатний				44,1	47,3	45,4	41,8
Сік яблучний				86,1	105,9	100,6	64,3
Інші соки із 1 сировини				67,2	75,8	70,8	65,9
Соки купажовані	77,1	246	373	188,6	184,3	188,6	171,5
Соки концентровані, включно з купажованими	85,2	74,1	67,3				
Горох консервований				15,9	11,9	12,5	13,4
Пюре та паста томатні				94,2	112,4	108,2	125,9
Кукурудза цукрова				14,0	16,6	14,6	11,8
Овочі, фрукти, гриби консервовані				25,3	29,7	31,2	30,0
Овочі консервовані, всього	92,9	150	118				
Джем, варення, желе	70,5	93,9	56,9	46,1	63,2	57,1	51,9
Індекси обсягів консервування фруктів і овочів, % річні	139,3	129,8	90,8	84,7	109,9	99,4	105,6

Джерело: складено за даними [11, с. 107, 117; 12, с. 111, 116, 117; 13, с. 241, 247].

стаття цього закону передбачає: «...конфіденційна інформація – статистична інформація, яка належить до інформації з обмеженим доступом і знаходиться у володінні, користуванні або розпорядженні окремого респондента наведемо дані Головного управління статистики в Черкаській області щодо виробництва окремих видів харчової продукції, де в певні роки дані не представлено (відображено знаком «х», табл. 2).

- ✦ У цих даних, починаючи із 2015 р., згідно зі зміною методології, окремі групи товарів подані з урахуванням різних підходів, тому є певною мірою не зіставними.
- ✦ Щодо соків, то у окремі роки дані наведені у тисячах літрів, та тисячах тонн, тому для відповідного зіставлення, зважаючи на несуттєве відхилення по виміру питомої ваги між цими величинами, у табл. 1 значення надано у тис. т.

Враховуючи ці зауваження, визначимо, що найбільш статистично підтвердженим є індекси обсягів, які протягом аналізованих років мали нестійку динаміку, що обумовлюється як зовнішніми, так і внутрішніми негативними чинниками впливу. Серед інших зіставлених показників лише соки купажовані мають відносно стабільну динаміку протягом 2015–2020 рр. Така нестійка динаміка обґрунтовується специфічністю переробленої плодоовочевої продукції, оскільки на її обсяги впливають особистісні вподобання населення, а також можливості експортних поста-

вок. Певне значення мають також імпорتنі продукти, створюючи конкуренцію та витісняючи вітчизняну продукцію. Для з'ясування вагомості впливу на функціонування зазначеної галузі експортно-імпортних операцій проаналізуємо відповідні дані (табл. 3).

Аналізуючи ці показники, зазначимо, що їх динаміка є нестійкою, зі значними коливаннями, що підтверджує загальні тенденції функціонування переробної плодоовочевої промисловості. Особливо несприятливі тенденції виявляються у збільшенні імпорту овочів консервованих із оцтом, овочів консервованих іншим способом, соків плодів, ягід, варення, мармеладу. Водночас не вдається втримати позитивну тенденцію щодо перманентного збільшення експортних поставок томатів консервованих без оцту та соків плодів, ягід, яка є нестійкою.

З урахуванням виявлених можливостей виробництва та експортно-імпортних операцій, здійснимо оцінку використання потенційних можливостей зазначеної продукції, для чого визначимо потужності в контексті наявних підприємств (табл. 4).

Оцінюючи діючу кількість підприємств, зазначимо, що тенденція є дуже нестійкою, на що впливають такі чинники: згідно з методикою статистичного обліку наявне «багаторазове врахування», коли на одному підприємстві зосереджено декілька виробництв; у певні роки окремі виробництва не працювали, і тому цей вид діяльності не враховувався; фізичні особи – підприємці в окремих випадках орендували виробничі потужності в інших господарюючих суб'єктів. З урахуванням впливу цих чинників зробимо такі висновки:

Таблиця 2

Окремі обсяги виробництва переробленої плодоовочевої продукції за 2011–2020 рр. у Черкаській області (тис. т)

Вид продукції	Рік					
	2011	2013	2015	2018	2019	2020
Сік яблучний	0,11	0,20	0,46	0,29	0,26	х
Овочі, гриби варені або заморожені	х	х	14,14	7,43	6,01	9,47
Квасоля консервована	0,71	х	х	х	1,60	х
Горох консервований	8,32	9,84	х	х	х	х
Кукурудза цукрова	11,49	9,52	х	х	х	х
Овочі, фрукти, гриби, частини рослин консервовані	15,39	12,10	4,75	7,23	5,93	х
Джем, варення, желе, пюре	1,07	1,03	х	0,51	0,45	х

Джерело: складено за даними [15].

Таблиця 3

Динаміка експортно-імпорتنних операцій переробленої плодоовочевої продукції за 2019–2021 рр. (тис. т)

Вид продукції	2019 р.		2020 р.		2021 р.	
	імпорт	експорт	імпорт	експорт	імпорт	експорт
Плоди сушені	10,1	1,7	11,2	2,5	9,7	2,2
Овочі консервовані з оцтом	5,2	6,6	5,8	6,3	6,5	6,8
Томати консервовані без оцту	4,0	59,3	4,9	65,8	6,7	54,1
Інші овочі консервовані та заморожені	22,5	0,3	20,1	0,7	26,7	0,6
Овочі консервовані іншим способом	27,9	9,4	31,5	9,1	39,1	9,0
Соки плодів, ягід	18,2	114,5	24,7	62,1	28,4	74,9
Варення, мармелад	7,2	3,1	8,6	2,4	10,2	2,2

Джерело: складено за даними [16].

Таблиця 4

Кількість діючих суб'єктів господарювання в переробній плодоовочевої промисловості за 2014–2020 рр.*

Вид продукції	Рік						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Перероблення та консервування фруктів і овочів	566 231	573 248	532 235	543 227	588 251	682 298	668 292
Виробництво фруктових і ягідних соків	122 59	127 61	115 52	99 36	108 46	132 65	106 30
Інші види переробки фруктів і овочів	435 169	424 183	397 178	426 186	464 204	514 228	548 258

Примітка: * – чисельник – загальна кількість, знаменник – із них: фізичні особи – підприємці.

Джерело: складено за даними [17].

- ✦ наявна позитивна тенденція збільшення кількості виробництв щодо перероблення та консервування фруктів і овочів та інших видів переробки фруктів і овочів, у тому числі у фізичних осіб – підприємців, проте по виробництву фруктових і ягідних соків спостерігається зменшення;
- ✦ найбільше зростання підприємств у 2020 р. порівняно із 2014 р. зафіксовано по інших видах переробки фруктів і овочів;

- ✦ до негативної тенденції за аналізований період віднесемо зменшення на 13,1% виробництв фруктових і ягідних соків, у тому числі на 49,2% у фізичних осіб – підприємців.

Беручи до уваги виконаний аналіз обсягів виробництва та кількості підприємств, маємо змогу оцінити використання потенційних можливостей зазначеної продукції, а саме:

- ✦ у теперішній час в Україні є достатні резерви щодо нарощування обсягів фруктів, ягід, баштанних, винограду, овочів;

- ✦ природно-кліматичні умови практично на всій території загалом є сприятливими для культивування відповідних культур з урахуванням регіональних особливостей;
- ✦ є суттєві торговельні ніші на внутрішньому та зовнішньому ринках, що має бути активно реалізовано;
- ✦ наявний науковий потенціал структур Національної академії аграрних наук України та профільних вищих навчальних закладів дає змогу пропонувати високоврожайні види відповідних культур з адаптацією до регіональних особливостей;
- ✦ потужності з переробки можуть бути збільшені.

Водночас для суттєвого збільшення обсягів виробництва переробної плодоовочевої галузі необхідно:

- ✦ достатнє збільшення видатків із державного бюджету на введення в експлуатацію цехів з переробки зазначеної продукції;
- ✦ сприяння територіальних громад у консолідації зусиль підприємців щодо переробки продукції;
- ✦ організація підприємців у сільськогосподарські кооперативи та індустріальні парки.

У цьому контексті важлива роль відводиться Міністерству аграрної політики та продовольства України як координуючому центру розвитку аграрного комплексу України.

Беручи до уваги оцінений стан і потенціал переробної плодоовочевої галузі, є можливість розробити структурну схему зазначених методологічних положень з відповідним урахуванням: виявлених характеристик епохи Постмодерну; потенційних можливостей виробників сільськогосподарської продукції та переробних підприємств; координації зусиль Міністерства аграрної політики та продовольства України, місцевих територіальних громад, галузевих громадських організацій, профільних аналітичних агенцій щодо сприяння в поліпшенні функціонування, у тому числі й експортного спрямування, переробної плодоовочевої галузі, територіальних громад, науково-дослідних інститутів, профільних вищих навчальних закладів. Пропоновану схему наведено на *рис. 1*.

Ця схема є визначальною складовою частиною зазначених методологічних положень і обумовлює специфіку регулювання розвитку переробної плодоовочевої галузі та є відповідним науковим доробком подальших наукових досліджень цієї тематики.

ВИСНОВКИ

У виконаному дослідженні виявлено характеристики епохи Постмодерну, які суттєво впливають на фінансове регулювання розвитку переробної плодоовочевої галузі. Згідно з розробленими підходами

виявлено особливості, зокрема нестабільну динаміку виробництва продукції, потенційні можливості зазначеної галузі, та обґрунтовано структурну схему методологічних положень фінансового регулювання розвитку переробної плодоовочевої галузі. Акцентовано увагу на необхідності збільшення державної підтримки галузі та продовження наукових пошуків щодо формування методологічних положень та розробки рекомендацій щодо механізмів фінансування цієї галузі. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 03.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п#Text>
2. Петренко В. П. Роль і завдання економічної науки у трансформації інституціональної матриці сучасного українського суспільства // Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст.: перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28–29 травня 2019 р.). Київ, 2019. С. 90–92.
3. Зайцев Ю. К. Філософія розвитку глобальної економіки та суспільства в умовах четвертої промислової революції // Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у XXI ст.: перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28–29 травня 2019 р.). Київ, 2019. С. 43–47.
4. Harari Yu. N. In the Battle Against Coronavirus, Humanity Lacks Leadership. *Time*. 15.03.2020. URL: <https://time.com/5803225/yuval-noah-harari-coronavirus-humanity-leadership/>
5. Осипов Ю. М. Тезиси об економике как реальности и экономии как собрании мыслей об економике. *Философия хозяйства*. 2004. № 5. С. 56–57.
6. Stigler G. J. The Theory of Economic Regulation. *Bell Journal of Economics and Management Science*. 1971. Vol. 2. No. 1. P. 3–21. DOI: <https://doi.org/10.2307/3003160>
7. Віскузі В. К., Вернон Д. М., Гарингтон Д. Е. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика / пер. з англ. за ред. О. Кілієвич. Київ: Основи, 2004. 1047 с.
8. Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Модернізація державної політики розвитку аграрної сфери України: виклики, шляхи вирішення: монографія. Київ: Аграрна наука, 2020. 330 с.
9. Потравка Л. О. Синергія трансформацій аграрного сектору України: монографія. Херсон: Айлант, 2016. 356 с.
10. Шабатура Т. С., Галицький О. М. Державне регулювання в контексті нарощення економічного потенціалу агропродовольчих підприємств України. *Наукові записки Інституту законодавства ВРУ*. 2019. № 3. С. 89–99. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019,03.09>
11. Статистичний щорічник України за 2005 рік / за ред. О. Г. Осауленка. Київ: Держаналітінформ, 2006. 576 с.
12. Статистичний щорічник України за 2010 рік / за ред. О. Г. Осауленка. Київ: Август Трейд, 2011. 560 с.

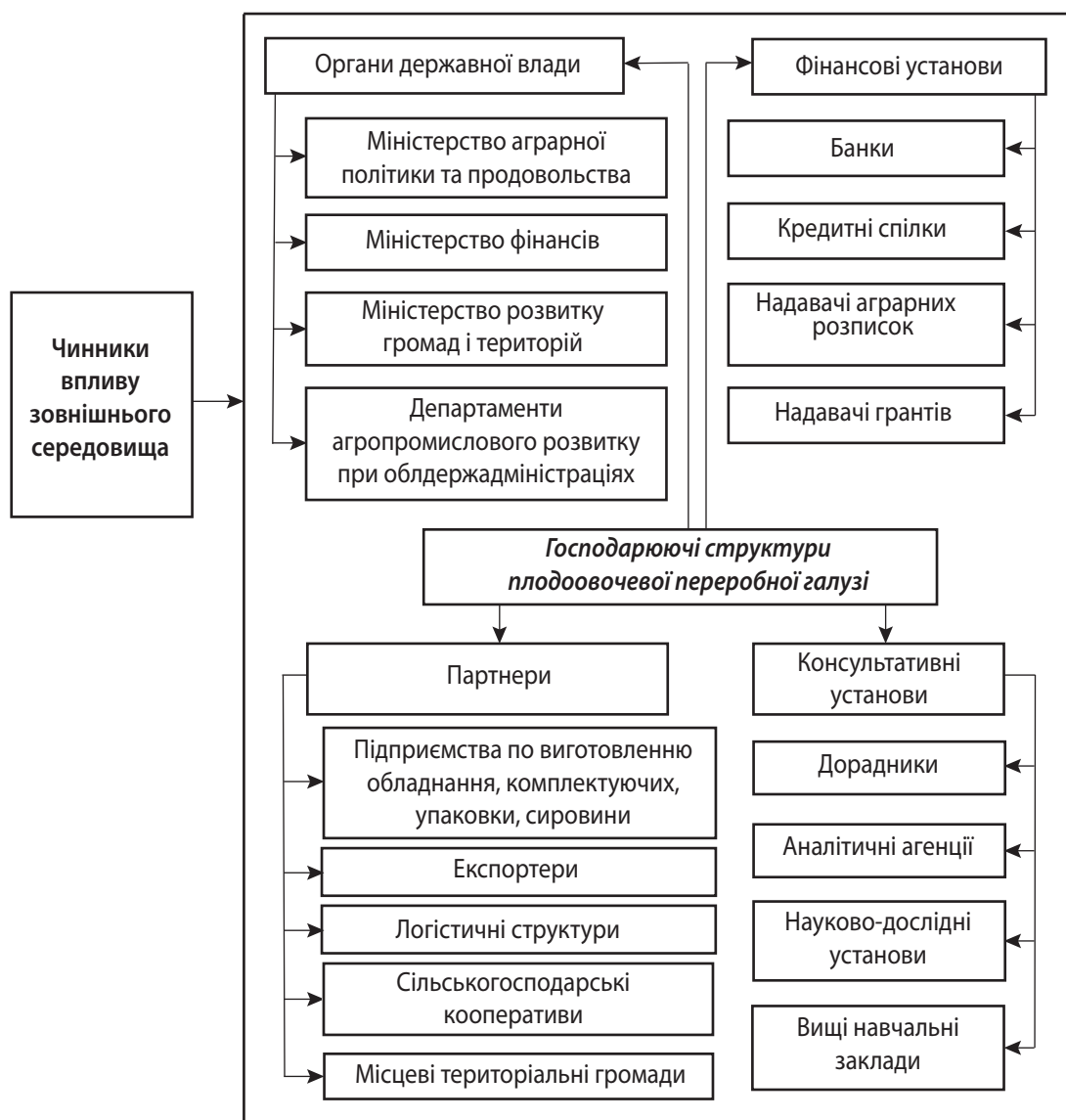

Рис. 1. Структурна схеми зазначених методологічних положень

Джерело: авторська розробка.

13. Статистичний щорічник Україна за 2020 рік / за ред. І. Є. Вернера. Відповідальний за випуск О. А. Вишневецька. ДП «Держаналітінформ». Київ : Держаналітінформ, 2021. 455 с.
14. Закон України «Про державну статистику» від 17.09.1992 р. № 2614-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
15. Промисловість. Виробництво промислової продукції за видами за 2011–2020 роки / Головне управління статистики у Черкаській обл. URL: http://www.sk.ukrstat.gov.ua/source/arch/2021/vidiprod_rik_20.pdf
16. Статистика та реєстри. Статистичний експорт та імпорт товарів / Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>
17. Показники діяльності суб'єктів господарювання. Діяльність підприємств / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm

REFERENCES

- Hadzalo, Ya. M. et al. *Modernizatsiia derzhavnoi polityky rozvytku ahrarnoi sfery Ukrainy: vyklyky, shliakhy vyrishennia* [Modernization of the State Policy of Development of the Agrarian Sphere of Ukraine: Challenges, Ways of the Decision]. Kyiv: Ahrarna nauka, 2020.
- Harari, Yu. N. "In the Battle Against Coronavirus, Humanity Lacks Leadership". *Time*. March 15, 2020. <https://time.com/5803225/yuval-noah-harari-coronavirus-humanity-leadership/>
- [Legal Act of Ukraine] (1992). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-p#Text>
- Osipov, Yu. M. "Tezisy ob ekonomike kak realnosti i ekonomii kak sobranii mysley ob ekonomike" [Theses about the Economy as a Reality and Economy as a Collection of Thoughts about the Economy]. *Filosofiya khoziaystva*, no. 5 (2004): 56-57.

- "Pokaznyky diialnosti subiektiv hospodariuvannia. Diialnist pidpriemstv" [Performance Indicators of Business Entities. Activities of Enterprises]. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm
- "Promyslovist. Vyrobnnytstvo promyslovoi produktsii za vydamy za 2011-2020 roky" [Industry. Production of Industrial Products by Type for 2011-2020]. Holovne upravlinnia statystyky u Cherkaskii oblasti. http://www.ck.ukrstat.gov.ua/source/arch/2021/vidiprod_rik_20.pdf
- Petrenko, V. P. "Rol i zavdannia ekonomichnoi nauky u transformatsii instyutsionalnoi matrytsi suchasnoho ukrainskoho suspilstva" [The Role and Tasks of Economic Science in the Transformation of the Institutional Matrix of Modern Ukrainian Society]. *Teoretyko-metodolohichni transformatsii ekonomichnoi nauky u XXI st.: perspektyvy novoi paradyhmy*. Kyiv, 2019. 90-92.
- Potravka, L. O. *Synerhiia transformatsii ahrarnoho sektoru Ukrainy* [Synergy of Transformations of the Agricultural Sector of Ukraine]. Kherson: Ailant, 2016.
- "Statystyka ta reiestry. Statystychnyi eksport ta import tovariv" [Statistics and Registers. Statistical Exports and Imports of Goods]. Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy. <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>
- Shabatura, T. S., and Halytskyi, O. M. "Derzhavne rehuliuвання v konteksti naroshchennia ekonomichnoho potentsialu ahroproduvalchyykh pidpriemstv Ukrainy" [State Regulation in the Context of Economic Potential of Agricultural Enterprises of Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva VRU*, no. 3 (2019): 89-99. DOI: <https://doi.org/10.32886/instzak.2019,03.09>
- Statystychnyi shchorichnyk Ukraina za 2020 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2020]. Kyiv: Derzhanalinform, 2021.
- Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2005 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2005]. Kyiv: Derzhanalinform, 2006.
- Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2010 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2010]. Kyiv: Avhust Treid, 2011.
- Stigler, G. J. "The Theory of Economic Regulation". *Bell Journal of Economics and Management Science*, vol. 2, no. 1 (1971): 3-21. DOI: <https://doi.org/10.2307/3003160>
- Viskuzi, V. K., Vernon, D. M., and Harynhton, D. E. *Ekonomichna teoriia rehuliuвання ta antymonopolna polityka* [Economic Theory of Regulation and Antitrust Policy]. Kyiv: Osnovy, 2004.
- Zaitsev, Yu. K. "Filosofia rozvytku hlobalnoi ekonomiky ta suspilstva v umovakh chetvertoi promyslovoi revoliutsii" [Philosophy of Development of the Global Economy and Society in the Conditions of the Fourth Industrial Revolution]. *Teoretyko-metodolohichni transformatsii ekonomichnoi nauky u XXI st.: perspektyvy novoi paradyhmy*. Kyiv, 2019. 43-47.